Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1920-2020 јүз ил сизинләјик

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№37 (98281) 1920-чи илдән чыхыр 11 сентјабр 2020-чи ил чүмә.

Гијмәти 2 рубл.

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

ПЕШӘ БАЈРАМЫ МҮНАСИБӘТИЛӘ

Дағыстанын башчысы Владимир Василјев сентјабрын 8-дә Малијјәчи күнү – пешә бајрамы мүнасибәтилә республиканын малијјә саһәсинин ишчиләрини вә ветеранларыны тәбрик етмишдир:

«Сизин вәзифәниз јалныз јүксәк пешәкралыг, биликләрин даима тәкмилләшдирилмәси дејил, һәм дә перспектив үчүн ишләмәји, рәгәмләрин вә сәнәдләрин архасында адамларын еһтијачларыны көрмәсини тәләб едир.

Бу күн мәнбәәләрин сәмәрәли вә расионал сәрф едилмәсини тәмин едән етибарлы малијјә системи Дағыстан үчүн игтисадијјатын вә сосиал саһәләрин инкишафынын мәчбури шәртидир. Сон ики илдә федерал мәркәзин дәстәји, верки вә гејри- веркиләрин дахил олмасынын 34 фаиз артымы сајәсиндә республиканын бүдчәси 73 фаиз артараг, 179 милјард рубла чатмышдыр ки, бу да адамларын һәјатынын кејфијјәтини јахшылашдырмаға әлавә имканлар јаратмышдыр.

Епидемијаја гаршы мүбаризәнин ағыр ајларында јарадылмыш малијјә еһтијаты тибб мүәссисәләринин һазырлығына вә һәкимләрин өдәнишләринә, ИВЛ апаратлары вә компүтер томографијасы, мүһафизә вә дезинфексија вәсаитләринин алынмасына 2,3 милјард рублу оператив јөнәлтмәјә имкан вермишдир. Вирусун јајылмасынын негатив нәтичәләрини азалтмагдан өтрү вәтәндашларын, игтисадијјатын вә бизнесин дәстәјинин бир сыра рекионал тәдбирләри республика һөкумәти тәрәфиндән гәбул едилмишдир. Инсанларын сағламлығынын вә рифаһыны сахламаға, һазырки чәтинликләри арадан галдырмаға көмәк едән, Дағыстанын ардычыл инкишафына вә дајаныглы фәалијјәт системинә хидмәт едән сәмәрәли гәрарлар гәбул етмәк билији вә дәјәрли тәчрүбәси олан малијјә саһәсинин бүтүн ишчиләринә вә ветеранларына чох сағ ол, дејирәм. Бу бајрам күнү сизә мөһкәм чан сағлығы, республиканын инкишафы наминә пешәкар фәалијјәтиниздә мүвәффәгијјәтләр, һәјатынызда сәадәт арзулајырам»,-тәбрикдә дејилир.

Рәсул Һәмзәтов-97

Дағыстан Рәсул Һәмзәтовун 97-чи илдөнүмүнү гејд едиб Маһачгала, 8 сентјабр - Бу күн бөјүк дағыстанлы шаир Рәсул Гәмзәтовун доғум күнүдүр.

2003-чү илдә вәфат едән Рәсул Һәмзәтовун шеири мөһтәшәм бир мәдәнијјәт дөврү тәшкил едир. Шаирин шеирләринә хас олан күчлү јарадычылыг енержиси, шеиринин јүнкүл лиризми вә дәрин мүдриклији она тохунан һәр кәси овсунлајыр. Рәсул Һәмзәтов 8 сентјабр 1923-чү илдә Хунзах рајонунун Сада кәндиндә, Дағыстанын халг шаири Һамзат Садасанын аиләсиндә анадан олмушдур. Аранинскаја орта мәктәбини битирдикдән сонра Бујнакск Педагожи мәктәбинә дахил олду. Сонралар Рәсул Һәмзәтов мүәллим, Авар Драм Театрында режиссор көмәкчиси, «Большевик гор» гәзетинин шөбә мүдири вә хүсуси мүхбири, , режиссор көмәкчиси, Дағыстан Радио Комитәсинин Авар програмларынын редактору вәзифәләриндә чалышыб. 1943-чү илдә јазарын авар дилиндә илк шеир топлусу нәшр олунду, ејни заманда ијирми јашлы шаир ССРИ Јазычылар Бирлијинә гәбул едилди. Рәсул Һәмзәтовун әсәрләри дүнјанын онларла дилинә тәрчүмә едилмишдир. 1969-чу илдә Марк Бернесин тәшәббүсү илә сәсләндирилән бир маһны һалына кәлән мәшһур "Дурналар"ын тәрчүмәси Наум Гребневә мәхсусдур. 22 октјабр тарихи Русијада ән поетик шеир бајрамларындан биридир - Ағ Дурналар Күнү. "Мәним доғулдуғум ил" шеир вә шеирләр топлусуна көрә Рәсул Һәмзәтов ССРИ Дөвләт Мүкафатына лајиг көрүлдү (1952), "Јүксәк улдузлар" мәчмуәсинә (1962) Ленин мүкафаты (1963) верилди. Шаирин һәјат вә јарадычылығы һаггында мәшһур әдәби тәнгидчиләр- К. Султанов, В. Огнев, В. Дементјев тәрәфиндән китаблар јазылмыш вә нәшр олумушдур. Рәсул Гәмзәтовла бағлы "Үрәјим дағларда", " Сададан олан гафгазлы", "Ағ дурналар", "Рәсул Һәмзәтов вә Күрчүстан кими сәнәдли вә телевизија филмләри чәкилди.

Күл дәстәләри гојду

Дағыстан Халг Мәчлисинин сәдри Хизри Шыхсаидов 8 сентјабрда, бөјүк халг шаири Рәсул Һәмзәтовун доғум күнүндә онун мәзары өнүнә күл дәстәләри гојду.

Тәдбирдә Дағыстан Республикасы Милли Мәчлиси Сәдринин биринчи мүавини Сајкидәһмәд Әһмәдов, Баш назирин биринчи мүавини Анатоли Карибов, витсе-спикерләр Јелена Јелникова, Камил Давдиев, Маһмуд Маһмудов, Дағыстан парламентинин үзвләри, назирлик вә идарәләрин рәһбәрләри, Дағыстан Јазычылар Бирлијинин нүмајәндәләри, шаирин јахынлары вә достлары иштирак етдиләр. Халг шаиринин хатирәсинә еһтирамыны ифадә едән Хизри Шыхсаидов, сағлығында Рәсул Һәмзәтовун һәјат јолдашы Патиматла һәр шеји бөлүшдүјүнү сөјләјәрәк, онун мәзары үстүнә күл дәстәләри гојду. Бөјүк шаирин Дағыстан вә дүнја шеиринә вердији төһфәни вурғулады вә һәр кәси мәшһур дағыстанлынын мүдрик көстәришләринә әмәл етмәјә чағырды.

Дағыстан Јазычылар Бирлијинин сәдри Магомед Әһмәдов Рәсул Һәмзәтовун шеирләринин әсас ганунларынын- вичдан, ләјагәт, мәнәвијјат вә бир-биринә һөрмәт әкс олундуғу поезијасы һәр бир дағлы үчүн Дағыстан Конститусијасы олараг галдығыны гејд едәрәк деди: "Емблеми јазылмыш бир дөвләт јаратдығыны сөјләмәси бош јерә дејилди: " Бүтүн өлкәләрин севкилиләри, бирләшин! ". Бу онун әсас месажыдыр: бир-биримизә, өлкәмизә, бизим үчүн әзиз олан һәр шејә вә ата-бабаларымызын әсрләр боју јаратдыгларына гајғы көстәрмәјимиздир". Онун фикринчә, бу ил, Гәләбәнин 75-чи илдөнүмү илиндә халг шаиринин ад күнүнүн гејд олунмасы хүсуси әһәмијјәт кәсб едир, чүнки онун "Дурналар"ы Бөјүк Вәтән мүһарибәси заманы һәлак оланларын хатирәсинә бир нөв дуа олду. 1976-чы илдә "Дурналар" үчүн илк абидә ачылды вә артыг бу күн дүнјада онлардан 130-у вар. "Һәр ил тәкрар-тәкрар топлашырыг, чүнки дурналар һеј учур, учур ...", - дејә республика Јазычылар Бирлијинин сәдри сөзләрини јекунлашдырды. Гејд едәк ки, бу күнләр Дағыстанда даһи шаирин хатирәсинә һәср олунмуш бир сыра тәдбирләр кечириләчәкдир. Онларын кедиши заманы "Роспотребнадзор"ун бүтүн төвсијәләри нәзәрә алы начагдыр.

«Дағыстан» РИА.

Грипдән ваксинләмә кечмишләр

Сентјабрын 7-дә Дағыстан Республикасынын сәһијјә назири Чамалудин Һачыибраһимов вә Роспотребнадзорун республика башчысы Николај Павлов грипдән вә пневмокок инфексијасындан ваксинләмә кечмишләр.

Рекионун сәһијјә назирлијинин мәтбуат хидмәтиндән «Дағыстан» РИА-ја верилмиш мәлумата көрә Русија истеһсалы олан һәр ики ваксина инфексија хәстәликләринин республика мәркәзинин пејвәнд кабинетиндә вурулмушдур. Н.Павловун сөзләринә көрә грипдән ваксинләмә вирус инфексијасы профилактикасынын јеканә тәсирли үсулудур.

«Чари илдә әһалинин 60 фаизинин имунлашдырылмасы планлашдырылыр. Әкәр биз јазда КОВИД-19 монофинфексијасы илә тоггушдугса, инди артыг пајыз фәслиндә мөвсүмлә әлагәдар респиратур вирусларын сиркулјасијасы әлавә олмушдур. Микс-инфексија хәстәлији, јәни грипин вә јени коронавирус инфексијасы илә бирләшмәси хәстәлијин ағырлығыны дәфәләрлә артырыр вә әслиндә адам үчүн өлдүрүчү ола биләр»,-дејә Павлов гејд етмишдир.

Өз нөвбәсиндә Чамалудин Һачыибраһимов гејд етмишдир: «Назирлијин бүтүн әмәкдашлары, о чүмләдән өзүм дә һәр ил ваксинләмәдән кечир вә һамымыз бунун мүсбәт сәмәрәсини көрүрүк».

Гејд етмәк лазымдыр ки, бөјүкләр үчүн 227 миндән артыг «Совигрип» вә «Филјо-М» илк ваксин партијасы рекиона дахил олмушдур.

Һазырда республиканын тибби мүәссисәләри үзрә ваксинләрин бөлүшдүрүлмәси кедир. Бу күн- сабаһ исә ушаглар үчүн 333 миндән артыг ваксин дозасынын көндәриләчәји көзләнилир. Дәгиг сојудулма режиминә әмәл едилмәси шәраитиндә республиканын рајон вә шәһәрләринә ваксинанын биринчи партијасы артыг бөлүшдүрүлмүшдүр. Дағыстан Республикасы Һөкумәти вә республиканын рајон вә шәһәр мүдиријјәтләринин әмәкдашлары ваксинләшмәдә биринчи иштирак едәчәкләр, чүнки онлар ишинин спесификасына көрә адамларла даһа чох контактда олдуғундан һәм хәстәлик, һәм дә инфексијанын јајылмасы мәнбәјинин риск зонасындадырлар. Еләчә дә тибби вә сосиал, тәһсил ишчиләри, хроники хәстәлији олан шәхсләр вә ушаглар да имунләшдирилмәдән кечмәлидирләр.

Мүтәхәссисләрин сөзләринә көрә һәр ил грипә гаршы ваксинләрин тәркиби Үмумдүнја Сәһијјә Тәшкилатынын (ВОЗ) чари илдә һансы штамплар јајылачағы һаггында төвсијәләринә көрә јениләшир.

Беләликлә, грипә гаршы ваксинләшмәнин сәмәрәлилији дәфәләрлә артыр, чүнки јени препаратларда чари илдә актив олан штамплар вадыр.

«ТЕРРОРИЗМӘ ВӘ ЕКСТРЕМИЗМӘ» ЈОХ ДЕЈӘК

Бу девиз алтында сентјабр ајынын 3-10-а гәдәр Дәрбәнд педагожи коллечиндә тәләбәләрин синиф саатлары кечирилмишдир. Бу проблемин кәскинлији вә вачиблијиндән 2-чи курсун куратору Лејла Арифовна Сәмәдова гыса мәлумат вермишдир.

-Биз һәр күн әсас иштиракчылары кәнчләр олан ксенофобија милләтчилик адлы јени-јени һадисәләр һаггында ешидирик. Бу һадисәләрин әсас тәбәгәси, чәмијјәтдә баш верән дәјишикликләрә даһа чидди реаксија көстәрән кәнчләрдир.

Бәс екстремизм нәдир?

Бөјүк изаһлы лүғәт екстремизми belә изаһ едир: Екстремизм –дүнјакөрүшә вә тәдбирләрә сон дәрәчә тәрәфдар олмаг демәкдир. Анчаг бу һадисәнин там мәзмунуну әкс етдирмир. Алимләр тәләб едирләр ки, екстремизм сөзүнүн мәнасыны мүәјјән етмәк үчүн адамлара јох, һадисәләрә, һәрәкәтләрә нәзәр јетирмәк лазымдыр. Чүнки адамлары вә ја мүәјјән дәстәләри екстремист адландырмаг ејни мәналы сөз дејил. Бу терминдән истифадә етмәк адамын һансы дәстәләрә мәхсус олмасындан вә тутдуғу мөвгедән асылыдыр. Бәзи екстремистләрин дүнјада мәшһурлашмасына бахмајараг екстремист актлары чох вахт дәстәләр шәклиндә баш верир. Мүасир Русијада бир чох милләт вә етник халглар јашајыр. Һәр бир халгын өз мәдәнијјәти, адәт-әнәнәләри вар. Милләтләрарасы конструктив әмәкдашлыға милләтләр арасында фәрг гојмаг,онларын мәдәнијјәтини вә адәт-әнәнәләрини дүзкүн баша дүшмәмәк мане олур. Дикәр мәдәнијјәтә өз милли мәдәнијјәтимизә бәсләдијимиз кими һөрмәт етмәлијик. Һеч вахт өз динимизи башга динләрдән үстүн тутмајын. Бәзи һалларда екстремизми јарадан әдаләтсизлик билаваситә мүәјјән тарихи һадисәләрә кәтириб чыхарыр.

Екстремизмин јаранмасына тәчавүзүн психоложи характерли факторуна нисбәтән, тарихи вә мадди мүнагишәләрин мигјасы даһа чох тәсир едир. Апарылмыш арашдырмаларда зоракылыға көмәк көстәрән психоложи механизмләрә хүсуси әһәмијјәт верилиб. Гејд етмәк лазымдыр ки, һәр бир чәмијјәт өз вәтәндашларына тәчавүздән вә зоракылыгдан мүдафиә олунмаг үчүн максимум шәраит јаратмалыдыр.

Сорғу суал шәклиндә кечән бу синиф саатларында тәләбәләрин һәвәслә иштирак етмәсини тәмин етмәк мәгсәдилә о өзүнү бир мүәллим кими јох, онларын јахын јолдашы, һәмкары кими апарараг тәзликлә залда чанлама јарада билди. Һәгигәтән кәнчләрлә бағлы проблемләр чохдур. Кәнчләрин тәһсил алмасы, сағлам бөјүмәси, онларын ишлә тәмин едилмәси кими мәсәләләр дөвләт органларынын диггәт мәркәзиндә олмалы, ардычыл һәлл едилмәлидир. Әминәм ки, һәр бир кәнч дөвләт гајғысыны лазымынча гијмәтләндирәрәк лајигли вәтәндаш олмасына чалышачагдыр. Јахшы охујараг тәһсил алыб, јахшы һәјат гурмаға сизин һәр биринизин имканы вардыр. Бу имкандан истифадә етмәк исә сизин борчунуздур.

Ахырда билдирилди ки, кәнчләрлә белә көрүшләр кечирилмәси давам едәчәк вә онун тәшкилинә кениш ичтимаијјәт чәлб олуначагдыр.

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Мәзунларла көрүшдү

Сентјабрын 8-дә Дағыстан Республикасынын Дахили Ишләр Назири, полис кенерал-лејтенанты Абдурашид Магомедов, хидмәтә кәлән Русија Дахили Ишләр Назирлијинин али тәһсил мүәссисәләринин мәзунларына хидмәт сертификатларыны тәгдим етди. Бу барәдә хәбәр акентлијинә республика Дахили Ишләр Назирлијинин мәтбуат хидмәтиндән билдирилиб.

Мәнбә билдирир ки, беш ил Русија Дахили Ишләр Назирлијинин али тәһсил мүәссисәләриндә охудугдан вә забит рүтбәләрини алдыгдан сонра университет мәзунлары Дағыстандакы Дахили Ишләр Назирлији системиндә алдыглары ихтисасларда хидмәтләрини давам етдирәчәкләр. Абдурашид Магомедов кәнч забитләрә белә мүрачиәт етди: “Дағыстанын Дахили Ишләр Назирлији чидди, дөјүш јолу кечди. Сон илләрдә дөјүшләрдә 400-дән чох ишчимизи итирдик. 16 Русија Гәһрәманы! Русија Федерасијасынын һеч бир субјектиндә Дағыстан Республикасы үчүн Дахили Ишләр Назирлијиндә олдуғу гәдәр чох Гәһрәман јохдур. Һамымыз онларын јаддашына лајиг олмалыјыг! Мәнәви вә ја физики чәһәтдән инчидилмиш инсанлара көмәк едә билдијиниз заман, инсанларын сизә еһтијач дујдуғунузу һисс етдикдә, вичданла вә шәрәфлә вәзифәләринизи јеринә јетирин - бу полис пешәсинин ән јүксәк мәнасыдыр. Назир шәхсән хидмәтә јени чыхан әлли беш лејтенанта шәхсән хидмәт сәнәдләрини тәгдим етдијини гејд етди вә онлара бүтүн ишләриндә уғурлар арзулады. Әлавә хидмәт кәнч забитләр истинтаг шөбәләриндә, чинајәт ахтарышында вә дикәр хидмәтләрдә хидмәт едәчәкдир. Тәдбирин сонунда Абдурашид Магомедов вә кәнч забитләр коллектив шәкил чәкдирдиләр.

Јаддаш вә кәдәр митинги

Дәрбәнд- 4 сентјабр. “Бир күн әввәл шәһәрин һәрби шөһрәт паркында, “Кәдәрли Ана» абидәсинин өнүндә “ Мән һәјаты сечирәм. Террора јох ” митинги кечирилиб”,-дејә бәләдијјә рәһбәрлијинин мәтбуат хидмәти хәбәр акентлијинә билдириб. Бу тәдбир Русијанын Һәрби Шөһрәт Күнүнә - Икинчи Дүнја Мүһарибәсинин сона чатма күнүнә вә терроризмлә мүбаризәдә Һәмрәјлик Күнүнә һәср едилмишдир.

Тәдбирдә Дәрбәнд шәһәр башчысынын мүавинләри Видади Зејналов, Шамил Әлијев, Депутатлар Мәчлисинин сәдри Мавсүм Рәһимов, Дәрбәнд шәһәр Мәдәнијјәт Идарәсинин мүдири Самилә Нәчәфова, Бөјүк Вәтән Мүһарибәси ветераны Исакова Антонина Александровна, ДР һәрби комиссарлығынын Дәрбәнд, Дагестанскије Огни шәһәрләри вә Дәрбәнд рајон шөбәсинин рәиси Адил Гулијев, шәһәр Мәчлисинин депутаты Николај Алчијев, тәләбәләр, мәктәблиләр вә Дәрбәндин дикәр сакинләри иштирак етмишләр.

Митинг иштиракчылары террор актларынын гурбаны олан бүтүн күнаһсыз гурбанларын хатирәсини бир дәгигәлик сүкутла јад етдиләр вә матәм мусигисинин сәдалары алтында “Кәдәрләнән ана” абидәсинин өнүнә еклил вә күл дәстәләри гојдулар.

Хатырладаг ки, һәр ил Русијада 3 сентјабрда Икинчи Дүнја Мүһарибәсинин битмә күнү вә терроризмлә мүбаризәдә Һәмрәјлик Күнү гејд олунур. Бу тарихләр фачиәли һадисәләрлә бағлыдыр.

2 сентјабр 1945-чи илдә миллитарист Јапонијанын гејд-шәртсиз тәслим олма актынын имзаланмасы 1 сентјабр 1939-чу илдә насист Алманијасынын Полшаја һүчуму илә башлајан вә 1945-чи илин сентјабрында Узаг Шәрг һәрби әмәлијјатларында сона чатан дағыдычы ганлы мүһарибәдә сон нөгтәни гојду.

1 сентјабр - 3 сентјабр 2004-чү ил тарихләриндә Бесланда шәһәр мәктәбләриндән биринин террорчулар тәрәфиндән әлә кечирилмәси нәтичәсиндә 150-дән чох ушаг да дахил олмагла үч јүздән чох адам өлдүрүлдү.

Өлкәдә елан олунмамыш мүһарибәләрин гурбанларынын хатирәсинә бу күн Хатирә шамлары јандырылыр. Дәрбәндин кәнчләр тәшкилатларынын көнүллүләри һәмин күн саат 20: 00-да гурбанларын хатирәсини еһтирамла јад етмәк үчүн “Кәдәрли ана” абидәсинин өнүнә топлашыр.

Хәбәрләр “Дағыстан” РИА-дан алынмышдыр

КЕНОЛОЖИ ШАҸӘРИН ДАВАМЧЫСЫДЫР

ҜЕНЕРАЛ ӘРӘБЛИНСК АЗӘРБАЈҸАНЛЫДЫР

Узун илләр Чар ордусунда хидмәт етмиш, он доггузунҹу әсрин рус мүһарибәләринин иштиракчысы, Русија империјасынын јүксәк һәрби мүкафатларына лајиг ҝөрүлмүш вә үмумиликдә 50 ил рус ордусуна садиг хидмәт етмиш һәмјерлимиз ҝенерал Балакиши Әрәблинскинин һансы милләтә мәнсуб олдуғу һаггында чохлу сөһбәтләр давам едир. Бизимлә јан- јана јашајан бәзи кичик халглар ону өзләринин һесаб едәрәк мүхтәлиф јазылар дәрҹ едирләр. Һәр һансы бир мәшһур шәхсијјәт һаггында јазмаг олар. Тәгдирәлајиг бу иши анҹаг алгышламаг олар. Лакин һәр һансы бир шәхсијјәтин миллијјәтҹә кимә мәнсуб олдуғу мәсәләсинә чох һәссас јанашмаг лазымдыр.

Өтән һәфтәнин ҹүмә ҝүнү мәшһур ҝенералымызын ҝөтүҹәси Андреј Владимирович Әрәблинск һәјат јолдашы Анна Серҝејевна илә бирликдә улу бабасынын јурдуна тәшриф бујурмушдур. «Дәрбәнд шәһәр» шәһәр мүдиријјәтинин иҹласлар залында гонагларла ҝөрүш кечирилмишдир.

Ҝөрүшдә шәһәр депутатлар Иҹласынын сәдри Мөвсүм Рәһимов, шәһәр башчысынын мүавини Видади Зејналов, шәһәр мүдиријјәтинин КИВ-рин вә иҹтимаи тәшкилатларын нүмајәндәләри иштирак едирдиләр.

Шәһәр Иҹласынын сәдри Мөвсүм Рәһимов гонаглары саламлајараг шәһәр Иҹласы вә шәхсән өз адындан деди: «Һөрмәтли тәдбир иштиракчылары вә әзиз гонаглар! Чох хошдур ки, бу ҝүн биз ҝөркәмли һәмјерлимизин ҝөтүҹәси Владимир Андрејевичи вә онун һәјат јолдашы Анна Серҝејевна илә рәсми таныш олур вә онлара хош ҝәлмисиниз, дејирик. Дәрбәнд шәһәриндә вә рајонунда јашајан азәрбајҹанлыларын ҝенерал Балакиши Әрәблинск һаггында мүәјјән мәлуматлары вардыр. Анҹаг онларын нәслиндән олан инсанларла ҹанлы үнсијјәтдә олмаг һәр кәсә нәсиб олмур вә она ҝөрә дә бу ҝөрүш бизим һәр биримизин һәјатында әламәтдар һадисә кими јаддашымыза һәкк олаҹагдыр. Ҝенерал Б.Әрәблинскинин әзиз хатирәсинин әбәдиләшдирилмәси үчүн шәһәримиздә ҝүчәјә, рајонда дәмирјол стансијасына вә ири јашајыш мәнтәгәсинә онун ады верилмишдир. Бу ҝүн мән фүрсәтдән истифадә едиб сизә мүәллифи мәркәзи китабхана системинин директору Диана Әлијеванын олдуғу «Гәдим Дәрбәндин ҝүчәләри» китабыны һәдијјә едирәм.

Шәһәримизин кечмиши вә мүасир һәјатына даир материалларла зәнҝин бу китаб сизин үчүн чох фајдалы ола биләр. Китабла јанашы, о, Дәрбәнд шәһәринин башчысы Хизри Абакаровун адындан гонаглара сувенир олараг кичик халча бағышлады.

Сонра сөз алан Видади Вагифович деди:- Ҝүн ајдын әзиз гонаглар вә ҝөрүш иштиракчылары! Мән әввәл сизи Хизри Мәһәммәдовичин адындан бизим хош дијарымызда, тарихләр сирдашы, гәдим Дәрбәнд торпағында саламлајырам. Сизә ҹан сағлығы вә ҝөрмәк истәдијиниз ишләрдә уғурлар диләјирәм. Әминәм ки, сизин ҝөмәјинизлә биз бөјүк һәмјерлимиз ҝенерал Әрәблински һаггында јени

јени мәлуматлар алаҹағыг. Шәһәримизи мәшһурлашдыран инсанлар һаггында тарихә тохунмаг бизим үчүн дә чох хошдур. Әҝәр вахтыныз имкан верирсә, сабаһкы ҝүнү мәктәбләрин биринә ҝедәрәк бир дәрсин сизин иштиракынызла мәшһур һәмјерлимизә һәср едәрәк кечилмәсини тәклиф едирәм. Әҝәр разылыг верирсинизсә, мән тәһсил Идарәсинин башчысына мүвафиг тапшырыг верәрәм. Сизә тәшәккүрүмү билдирирәм ки, узаг гоһум олмасына бахмајараг, онунла марагланыр, лазыми мәлуматлары топлајырсыныз. Шәһәримиздә белә инсанлар аз дејилдир. Анҹаг тәәссүфләр олсун ки, онлары арајыб-ахтаранлар олмадығындан нәсилләрин рабитәси гырылыр. Јенә дә сизә ајрыҹа тәшәккүрүмү билдирирәм.

Ҝенерал Балакиши Әрәблинск рус ордусундакы хидмәтләринә ҝөрә јүксәк мүкафатлара лајиг ҝөрүлмүшдүр. Бу мүкафатларын арасында «Мүгәддәс Анна», «Мүгәддәс Станислав», «Мүгәддәс Владимир Радожовески» орденләри, «Иҝидлијә ҝөрә» медал, гызыл һәрфләрлә јазылмыш гылынҹ вардыр.

Сонра Дағыстан Республикасынын һәрби комиссарлығынын Дәрбәнд рајону, Дәрбәнд вә Дагестанскије Огни шәһәрләринин һәрби шөбәсинин рәиси Адил Гулијев, ЈУНЕСКО-нун Шимали Гафгаз шөбәсинин башчысы Ҝүлчөһрә Сејидова, шәһәр китабхана системи идарәсинин директору Диана Әлијева, танынмыш тәдгигатчы Һүсејнбала Һүсејнов, дәмирјолчулар музејинин директору Һаҹыаға Һаҹыағајев вә башгалары чыхыш едәрәк мүгәддәс шәһәримизин тарихинин өјрәнилмәсиндә мәшһур һәмјерлиләримизин үзә чыхарылмасы үчүн ҝениш тәдгигат ишләри апарылмасынын ваҹиблијини хүсусилә гејд етдиләр. Белә ҝөрүшләр уникал тарихә малик олан гәдим Дәрбәндин һәм дә уникал шәхсијјәтләринин олдуғуна әјани сүбутдур.

Ҹаваб сөзү илә чыхыш едән Андреј Владимировичин дедикләри чох марагла иди. О, деди:- Доғрусу, улу бабам һаггында бу гәдәр мәлумата малик олдуғунузу мән һеч ҝөзләмирдим. Бу мәни чох севиндирди. Мән исә онун һаггында олан бүтүн мәлуматлары бабамдан, Бөјүк Вәтән мүһарибәси иштиракчысы оғлундан билмишәм. О дөрд ил мүһарибәдә Вәтән уғрунда ҝедән дөјүшләрдә иштирак етмиш вә мүхтәлиф мүкафатлара лајиг ҝөрүлмүшдүр. Һәјат јолдашым Анна Серҝејевнанын ҝөрдүјү иш исә даһа үрәкачандыр. О, нәслимизин ҝенеложи шаҹәрини тәртиб етмишдир ки, бураја 120-дән артыг инсанын ады дахил едилмишдир. Зәннимҹә бу там дејил, ола билсин ки, јени-јени адлар мејдана чыхаҹагдыр. Бу ҝүнкү ҝөрүшә ҝөрә һамыныза, о ҹүмләдән шәһәр башчыларына да дәрин тәшәккүрүмү вә миннәтдарлығымы билдирирәм. Гәдим Дәрбәнд чох сәфалы јердә јерләшмишдир, дәниз кәнарында олмасы исә онун симасыны даһа да ҝөзәлләшдирир. Шәһәрин ән бөјүк варлығы вә ҹазибәдарлығы онун ҝөзәл инсанларыдыр. Сөзүн әсл мәнасында инсанлар бурада чох сәмими, меһрибан вә олдугҹа гонагпәрвәрдирләр. Биз буну һәр јердә- ади бир адамла ҝөрүшдә һисс едирик. Бир даһа сизин һәр биринизә дәрин миннәтдарлығымы билдирирәм. Чалышаҹағам ки, бабамын вәтәнини унутмајым.

Кәрим КӘРИМОВ

РӘСУЛ ҺӘМЗӘТОВ ВӘ «АҒ ДУРНАЛАР» ФЕСТИВАЛЫ

Һәсрәти ҝөзүмдә јаша дөнмәјиб,
Достлар дөнмәсә дә, ҹәбһәдән кечир.
Санырам торпаға, даша дөнмәјиб,
Онлар дурна олуб, ҝәзир ҝөјләри.

Һәр ил сенјабрын әввәли, Дағыстанымызын һәр рајонунда,һәр кәндиндә ҝөркәмли шәхсијјәт Рәсул Һәмзәтов ҝүнләри кечирилир. Рәсул Һәмзәтовун «Ағ дурналар» фестивалы сентјабрын 8-дә Дәрбәнд шәһәринин ҝөзәллик әсәри сајылан Мирзә Казым бәј дөнҝәсиндә тәнтәнәли бир тәдбир кечирилди. Фестивал Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт Идарәси тәрәфиндән онун рәиси Самилә Нәҹәфованын тәшәббүсү илә тәшкил едилмишди.

Фестивала Маһачгаладан Рәсул Һәмзәтов фондунун витсе- президенти Һәбибәт Нәҹмәтдиновна

ҝәлмишди. Илк сөз Дәрбәнд шәһәринин башчысы Хизри Абакарова верилди: О, һамыны бајрам мүнасибәтилә тәбрик етди вә саламлады, Рәсул Һәмзәтовдан данышды.

Сонра исә чыхыш үчүн сөз шәһәр башчысынын мүавини Видади Зејналова верилди. О, шаирин «Аналары горујун» шеирини охуду. Дәрбәнд шәһәр мәркәзләшдирилмиш китабхана системинин директору Диана Әлијева шаирлә илк ҝөрүшүндән әтрафлы данышды.

Тәдбирдә даһи шаирин адыны дашыјан Дәрбәнд шәһәр 20 нөмрәли орта мәктәбин директору Дилара Јашаровнаја сөз верилди: О, гејд етди ки 15 илдән артыгдыр ки, мәктәб Р.Һәмзәтовун адыны дашыјыр вә һәр ил дә онун ад ҝүнүн тәнтәнәли тәдбирләрлә гејд едирләр. Бу ҝүн дә мәктәбимизин шаҝирдләри ҝөзәл бир консерт програмы илә гонагларын гаршысында чыхыш едәҹәкләр. Шаҝирдләр

бөјүк шаирин «Мәним Дағыстаным», «Дурналар», «Улдузлар» вә с.шеирләрини сөјләдиләр вә давам үчүн сөз мусигијә верилди. Онлар «Дурналар» маһнысыны ифа етдиләр. Шаҝирдләрин чыхышынын сонунда Һәбибәт ханым Рәсул Һәмзәтов фонду адындан 20 нөмрәли мәктәбин бир нечә шаҝирдини фәхри дипломларла тәлтиф етди.

Чыхыш үчүн сөз Һәбибәт Нәҹмәтдиновнаја верилди: Һәбибәт ханым һамыја өз миннәтдарлығыны билдирди, өлмәз шаирин һәјаты вә јарадыҹылығы һаггында әтрафлы данышды. Онун мараглы чыхышыны бүтүн гонагла диггәтлә динләдиләр.

Сонра исә Азәрбајҹан Дөвләт театрынын актјору Дағыстан Республикасынын әмәкдар артисти Маһир Мәликов шаирин «Атам» шеирини ифа етди.

Һәбибәт ханымын хаһиши илә Рәсул Һәмзәтовун, Тофиг Бајрамын тәрҹүмә етдији «Әзиз достум»

маһнысыны Зејнәб Дәрбәндли ифа етди. Һәбибәт ханым: - Бу мөһтәшәм ифаны динләмәдән бурадан ҝетмәздим дејәрәк, - Зејнәб ханымы бағрына басды.

Сонра исә шаирин сәнәтинин вурғунларына, шеир сөјләмәк истәјәнләрә сөз верилди. Бәли, шаир, јазычы өз гәләми илә јашадығы дөврү әкс етдирир вә бу төһфәләр бизә тарихимизлә бағлы даһа дәгиг мәлумат әлдә етмәјә имкан верир.

Бајрамын сонунда сөз јенә Һәбибәт ханыма верилди. О, бу мөһтәшәм тәдбири тәшкил едәнләрә вә иштиракчылара миннәтдарлығыны билдирәрәк деди: -Рәсул Һәмзәтов һәјатдан ҝетмәмишдир. О бу ҝүн дә јашајыр вә бизимләдир. Гој дөврүн бу бөјүк шаиринә әбәди ешг олсун!

Ајна МАММЕДОВА

АҒ ДУРНАЛАР

Гафгазын достлуг сәси, һүнәр нәфәсидир о,
Достлуғун тәмәлини гуран, шаһ кәсидир о.
Бүтүн дүнја ичиндә, һаггын һагг сәсидир о,
Дағыстанын вүгары, даһидир даһи Рәсул.
(Зејнәб Дәрбәндли)

Һәр ил Дәмиргапы Дәрбәндин шаир вә јазычылары Дағыстанын халг шаири, даһи шәхсијјәт Рәсул Һәмзәтовун хатирәсини јад едир, онун шәрәфинә тәдбирләр кечирирләр.

Өтән һәфтәнин ҹүмә күнү шаирин аным күнүнү Дәрбәнд шәһәр мәркәзи китабханасында јерли шаирләр вә китабхана ишчиләри, Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт Идарәсинин ишчиләри илә бәрабәр гејд етдиләр.

Тәдбири Дәрбәнд шәһәр мәркәзи китабханасынын директору, Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси Диана Һафизовна Әлијева тәшкил етмишдир.

Тәдбирдә Дәрбәнд шаирләриндән Русија вә Азәрбајҹан Журналистләр Бирлијинин үзвү, нәғмәкар шаир вә муғәнни Зејнәб Дәрбәндли, Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт Идарәсинин апарычы мүтәхәссиси Күлпәри Мирзәбалајева, Русија вә Азәрбајҹан Јазычылар Бирлијинин, Русија Журналистләр Бирлијинин үзвү, тәрҹүмәчи шаир-публисист Фәхрәтдин Гәрибсәс, Русија Јазычылар Бирлијинин үзвү, тәрҹүмәчи-шаир, публисист Тәһмираз Имамов, Азәрбајҹан Јазычылар Бирлијинин үзвү, шаир Елман Аббас, тарих мүәллими, Русија Јазычылар Бирлијинин үзвү «Әдаләт» ҹәмијјәтинин үзвү вә сәдри, шаир Гәдирбәј Өмәров, Табасаран шаири, Русија Јазычылар Бирлијинин үзвү, шаир-журналист Шушәханым Кәримова, «Верба» кәнҹ јазарлар клубунун сәдри, шаирә Сафијјат Джалганская, Дәрбәнд шәһәри, Совет Иттифагы Гәһрәманы Шәмсулла Әлијев адына 4 сајлы мәктәбин ана дили вә әдәбијјат мүәллими, һәвәскар шаир Диларә Сејидова, Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт шөбәсинин мүдири Диларә Исабәјовна Султанова иштирак едирдиләр.

Шаирләр даһи Рәсул Һәмзәтовла олан хатирәләриндән данышдылар, онунла олан көрүшләрини гонагларла бөлүшдүләр. Даһи шаирин хатирәсинә јазылмыш шеирләр сәсләнди, онун Азәрбајҹан дилинә вә Табасаран дилинә тәрҹүмә олунмуш шеирләри охунду. Фәхрәтдин Оруҹ, онунла илк көрүшүнү, шаирин онлары динләјәрәк, көрүшүнә дәвәт етдијини вурғулады. Өзүнүн Азәрбајҹан дилинә тәрҹүмә етдији бир нечә шеирини сәсләндирди.

Тәһмираз Имамов, даһи Рәсул илә илк көрүшүнү белә хатырлады: «Биз Фәхрәтдин мүәллимлә Маһачгалада Дағыстан Дөвләт Педагожи Институтда охујаркән, паркда отурмушдуг. Елә бу заман бизә Рәсул Һәмзәтов өзү јахынлашды. Бир- бир әлләримизи тутуб һал - әһвал сорушду. Бу бизим үчүн бөјүк ан иди, хүсусән дә мәним үчүн».

Зејнәб Дәрбәндли, даһи Рәсулун Тофик Бајрамын, Азәрбајҹан дилинә тәрҹүмә етдији индинин өзүндә дә Азәрбајҹанда севә-севә ифа олунан вә динләнән «Әзиз достум» маһнысыны ифа етди.

Диларә Сејидова, Зејнәб Дәрбәндлинин Рәсул Һәмзәтова һәср етдији вә онун тәрҹүмә етдији шеирләрини сәсләндирди.

Диана Әлијева, Рәсул Һәмзәтовла Маһачгалада тәдбирдә јан-јана отурараг, онунла сөһбәти јада салды вә Рәсул Һәмзәтовдан алдығы автографы индијә кими хатирә сахладығыны вурғулады.

Шушәханым Кәримова Рәсул Һәмзәтовла, бир нечә тәдбирләрдә иштирак етдијини сөјләди. Она һәср етдији вә тәрҹүмә етдији шеирләри сәсләндирди.

Күлпәри ханым Рәсул Һәмзәтовла битиб –түкәнмәјән, јаддагалан көрүшләриндән данышды. Рәсул Һәмзәтов Дағыстанын шаһ дамары вә үрәји иди.

Тәдбирин сонунда һәмишә олдуғу кими, хатирә шәкилләри чәкдиләр.

А. МӘММӘДОВА

Рәсул ҺӘМЗӘТОВ,
Дағыстанын халг шаири

Елеҝија

Хәзәрин гәншәриндә,
Күләкләр шәһәриндә
Бир шаир јашајырды.

Күҹлүјдү истедады.
Сәмәд Вурғун! – бу ады
Вүгарла дашыјырды.

Чүнки о, вурғун иди
Һәмишәлик, әбәди
Бу һәјатын өзүнә,
Тәбиәтин көзүнә.

Өләндә дәнә-дәнә
Халгы, јурду, әмәји
Шаир кими севмәји
Вәсијјәт етди мәнә.

* * *

Алимин башында шүбһәләр кәзәр,
Шаир дә гәм јејиб хәјала далыр,
Санки саһилиндән чәкилир Хәзәр,
Мүдам дајазлашыр, сују азалыр.

Бу - ҹәфәнкијатдыр, јохдур мәнасы –
Инанмырам Хәзәр бошлуға кедир.
Инсан гәлбләринин дајазлашмасы
Мәни даһа артыг нараһат едир.

Мән сәни дүшүнүрәм

Дағдан чај ахыр – мән сәни дүшүнүрәм,
Бағда гар јағыр – мән сәни дүшүнүрәм.
Күләндә күнәш – мән сәни дүшүнүрәм,
Јананда атәш – мән сәни дүшүнүрәм.
Гушларын сәси – мән сәни дүшүнүрәм,
Учуб кедәси – мән сәни дүшүнүрәм.
Кимсәдә јохдур сәндәки, ај гыз,
Бу сифәт, бу үз, - мән сәни дүшүнүрәм.
Даһа бу күндән дејиләм јалгыз –
Кечә вә күндүз мән сәни дүшүнүрәм.

* * *

- Кимдир јарымадам?
- Досту пусан, досту күдән.
- Кимдир јарымадам?
- Гоншусуна пислик едән.
- Кимдир јарымадам?
- Евә гонаг чағырмајан.
Јарымларын сајы
Јер үзүндә артыр јаман.

Рус дилиндән тәрҹүмә едәни
Тәһмираз ИМАМОВ

МҮӘЛЛИМЛӘРИН КОРОНАВИРУСА ЈОЛХМАСЫ РИСКИ

Тәдрис илинин башланғычы илә орта мәктәбләрин јухары синифләринин педагоглары арасында коронавируса јолухмаларын сајы кәскин арта биләр.

«Репорт» хәбәр верир ки, белә нәтиҹәјә моделләшдирмәнин кедишатында Калифорнија университетинин алимләри кәлиб. Мүтәхәссисләрин фикринҹә, јухары синиф мүәллимләринин 40,7 фаизи тәһлүкәли инфексијаја јолухма риски илә үз-үзәдир. Бу, патокенин кичик јашлы ушаглар арасында јајылмасынын јухары синиф шакирдләринә нисбәтән даһа аз олмасы илә бағлыдыр.

Орта јаш групунун педагоглары арасында COVID-19 симптомлары 37,2 фаиз кејдә алына биләр,амма ибтидаи синифләрин педагогларынын рискләри 4,1 фаиз гијмәтләндирилир.

Алимләр күман едирләр ки, орта вә бөјүк мәктәбләрин синиф отагларында тәһсил аланларын сајы 10 нәфәри өтмәмәлидир. Бу рәгәм ибтидаи мәктәбләрин синифләриндә ијирмијә гәдәр шакирди өтә биләр.

БЕСЛАН ФАҸИӘСИНДӘН 16 ИЛ ӨТДҮ

3 сентјабр, артыг 16 илдир ки, Беслан фаҹиәси гурбанларынын аным күнү гејд едилир. Һадисәнин гыса тарихинә нәзәр салсаг, ајдын олур 1 сентјабр 2004-ҹү илдә террочулар 1нөмрәли Беслан шәһәриндәки мәктәби әлә кечирмиш вә орада олан бүтүн инсанлары киров кими сахламышлар. Һәмин күндән етибарән 3 сентјабр күнү бүтүн Русија мәканында террор нәтиҹәсиндә һәлак оланларла һәмрәјлик күнү кими гејд едилир.

3 сентјабр 2020-ҹи илдә Н.С. Әһмәдов адына Рүкәл кәнд мәктәбиндә бу һадисәјә һәср олунмуш тәдбир кечирилмишдир.

Тәдбирдә Дәрбәнд Дахили Ишләр Бөлмәсинин ушаглар вә јенијетмәләр ишләри үзрә мүвәккил Виолетта Јагубова, Рүкәл кәнди үзрә саһә мүвәккили Зәфәр Һәсәнов иштирак едәрәк бу дәһшәтли фаҹиәдән хејли вахт өтмәсинә бахмајараг һадисәнин бир чох инсанларын гәлбиндә

ағры-аҹы јашатдығыны нәзәрә чәкдиләр,һәр бир кәс үчүн бу ганлы һадисәнин унудулмасынын мүмкүн олмадығыны билдирдиләр.

Террорчулар ушагларын архасында кизләнәрәк өз мәнфур әмәлләрини јеринә јетирирдиләр. Бу чүр инсанлара ҹәмијјәтимиздә јер олмамалыдыр.

Һәмин тәдбир мәктәбин тәшкилатчы –педагогу Бабајева Кифајәт тәрәфиндән тәшкил олунмушду. Тәдбирдә шакирдләрә әсасән бу фаҹиәнин мигјасындан, террорчуларын нечә дә инсанлара гаршы амансыз олмасындан сөһбәт ачылмышдыр. Чыхыш етмиш мүәллимләр екстремизм вә терроризмин сон вахтлар бу чүр һадисәләрин мүасир сивил ҹәмијјәт үчүн јад бир үнсүр олдуғуну гејд етмишләр.

Рүкәл кәнд орта мәктәбинин тарих мүәллими Әлибәјов Арабханын чыхышы хүсуси диггәтә лајигдир, о, гејд етди ки, игтисади тәнәззүл, сосиал кәркинликләр олдуғу бир вахтда ектремизм вә терроризм проблеми ҹәмијјәтимиз даһа чох сарсыдыр, мәһз она көрә дә иҹтимајәт бу мәсәләјә диггәт јетирмәлидир ки , сонрадан бизләр үчүн мүшкүл проблемә чеврилмәсин. Екстремизм вә терроризмлә мүбаризә нәинки валидејнләрин вә педагожи коллективин, һәм дә бүтүн ҹәмијјәтин ән вачиб мәсәләси олмалыдыр.

Рүкәл кәнд орта мәктәбиндә кечирилмиш тәдбирдә шакирдләрә Беслан фаҹиәсини әкс етдирән сәнәдли филм көстәрилмиш, сонрадан исә фотошәкилләр тәгдим олунмушду. Шакирдләрә төвсијә олунмушду ки, бу чүр һадисәләри һеч вахт унутмаг олмаз, террорчулара исә, онларын милли, дини мәнсубијјәтиндән асылы олмајараг бәраәт газандырмаг олмаз.

Севилә КҮЛМӘҺӘММӘДОВА

ГЫСА ХӘБӘРЛӘР

Тәшәккүрләр тәгдим олунмушдур

Сентјабрын 9-да Дағыстан Республикасынын әмәк вә сосиал инкишаф назири Изумруд Мүһитдинова «Росатом» дөвләт корпорасијасынын нүмајәндәләри илә көрүш кечирмишдир.

Назирлијин мәтбуат хидмәтиндән иформасија агентлијинә верилмиш мәлумата көрә көрүш чәрчивәсиндә «Гәнаәтчил һөкумәт» технолокијаларынын икишафында әмәкдашлыға вә дәјәрли төһфәјә көрә идарәнин ишчи групуна тәнтәнәли тәшәккүрләр тәгдим олунмасы мәрасими кечирилмишдир.

Сонра тәрәфләр јохсуллуғун азалдылмасы үзрә әмәк назирлијинин јени пилот лајиһәсинин һәјата кечирилмәсини мүзакирә етмишләр.

Гејд етмәлијик ки, назирлик табелијиндә олан мүәссисәләрин фәалијјәтинин оптимизасијасы үзрә бир сыра лајиһәләри мүвәффәгијјәтлә һәјата кечирмишдир. Белә ки, «Гәнаәтчил һөкумәт» лајиһәси чәрчивәсиндә мүхтәлиф дөвләт хидмәтләринин көстәрилмәси мүддәтләри 10 күн ихтисара салынмышдыр. Бундан башга пилот лајиһәси кими Каспијск шәһәринин әһалисинин сосиал тәминатынын комплекс мәркәзи (ӘСТКМ) әлиллијә көрә сосиал хидмәтләр аланлар үчүн фәрди реаблитасија програмынын реализә едилмәси просесини оптимизә етмишдир.

Ана капиталындан истифадә етмишләр

6 миндән артыг дағыстанлы аилә илин әввәлиндән башлајараг ана капиталындан истифадә етмишләр. Бу һагда информасија акентлијинә Дағыстан Республикасынын Пенсија Фондунун (ПФИ) мәтбуат хидмәтиндән хәбәр вермишләр.

Русијанын республика үзрә ПФИ-дән хатырлатмышлар ки, 2020-чи иолин әввәлиндән илк ушаға ана капиталы 466 мин 617 рубла гәдәр артмышдыр. Икинчи ушаға көрә сертификатын үмуми мәбләғи 616 617 рубл тәшкил едәчәкдир. Гејд етмәлијик ки, сертификаты әризәсиз тәртиб етмәк олур. Белә ки,чари илин апрелин 15-дән башлајараг фонд тәрәфиндән 300 миндән артыг сертификат верилмишдир ки, онларын 10 миндән чоху әризәсиздир.

Планлы профилактики ишләр

2020-чи илин биринчи һәфтәсиндә «Газпром Трансгаз Маһачгала» ММЧ-си «Макат-Северныј Кафказ» макистрал газ кәмәринин 729-756 километрлик саһәсиндә планлы профилактики ишләр көрмәјә башламышдыр. Ишләр 2020-чи илдә борулар дахили диагнозлашма нәтичәсиндә ашкар едилмиш насазлығын тәмири вә мүајинәси мәгсәдилә кечирилиб.

Бу ишләрин көрүлмәсинә гәза- бәрпа ишләри вә технолоки нәглијјат вә хүсуси техника идарәсинин мүтәхәссисләри вә техникасы чәлб едилмишдир.

«Газпром Трансгаз Маһачгала» ММЧ-нин мүһәндистехники мәркәзинин мүтәхәссисләри гајнаг вә изолјасија ишләринин кејфијјәтинә вә еләчә дә, тәбии газда оксикенин олмасынын кејфијјәтини тәмин едирләр. Һәмчинин ишчиләрин сағламлығынын вәзијјәтинә чидди нәзарәт едилир-ишләрин көрүлдүјү јерә һәр күн тибб ишчиләри кедирләр.

«Борудахили диагнозлашма кәмәрин дахили гатынын вәзијјәтини хүсуси аваданлыг васитәсилә мүәјјән етмәјә имкан верир.

Бу һагда «Газпром Трансгаз Маһачгала» ММЧ-нин Тарумовск филиалынын рәиси Умалат Исламов хәбәр вермишдир. «Деффектоскопија чох информативдир. Онун нәтичәләринә көрә гајнаг ишләри планлашдырылмышдыр. Бу комплекс план профилактики ишләрин бир һиссәсидир ки, газ нәглијјат системиндән гәзасыз истифадә мәгсәдләри үчүн бизим мүәссисәмиз тәрәфиндән даима апарылыр. «Макат-Северныј Кафказ» макистрал газ кәмәринин насазлыглар саһәсинин тәмири истеһлакчылара тәбии газын фасиләсиз чатдырылмасыны тәмин етмәјә имкан верәчәкдир. Бу гаршыдан кәлән пајыз-гыш мөвсүмү јүкләринин ән чох олдуғу вахтда хүсусилә вачибдир».

Профилактика үзрә гајнар хәтт

Грип вә ОРВИ профилактикасы үзрә Роспотребнадзорун Үмумрусија гајнар хәтти ишә салмышдыр. Бу һагда идарәнин рәсми порталындан хәбәр верилмишдир. Мәлуматда дејилир: «Грип үзрә епидемија мөвсүмү астанасында Роспотребнадзор грипин вә ОРВИ-нин профилактикасы үзрә Үмумрусија гајнар хәттини ачмышдыр. 8-800-555-49-43 нөмрәси үзрә сентјабрын 7-дән октјабрын 12-дәк мүхтәлиф мәсәләләр үзрә мүтәхәссисләрдән мәсләһәт алмаг мүмкүн олачагдыр. Вәтәндашлара көмәк көстәрилмәси вә еләчә дә, истеһлакчылар үчүн мәсләһәт мәнтәгәләри дә ачылмышдыр»

Идарәдә еләчә дә гејд етмишләр ки, Роспотребнадзорун әмәкдашлары һарада пејвәнд едиләчәји, ваксинасијаја нә чүр дузкүн һазырлашмағы, грипә гаршы пејвәндин башга пејвәндләрлә әвәз едилмәсинин мүмкүнлүјүнү изаһат едәчәкләр.

«Мүтәхәссисләр валидејнләрә ушагларын јолухма инфексијаларындан нә чүр горунмасыны изаһат едәчәк, инфексија

хәстәликләринин практикасынын башга тәдбирләриндән вә маскалардан истифадә олунмасы гајдалары һаггында данышачаглар»,-дејә мәтбуат мәркәзиндән билдирмишләр.

АЛЕВТИНА БРОВКИНА ФӘХРИ ДИПЛОМЛА ТӘЛТИФ ОЛУНУБ

“Бүтүн сәмимијјәтимлә Илһам Әлијевә миннәтдарлығымы билдирмәк истәјирәм. Чох сағ олун. Бир нечә илдир көрүшмүрүк вә онун мәни хатырлајыб диплом көндәрмәси чох шеја дәјәр”.

Буну Дәрбәнд.ру сајтына академик Алевтина Бровкина “Азәрбајчан Республикасы Президентинин фәхри диплому” илә тәлтиф олунмасы илә әлагәдар дејиб.

“Билирсиниз, достлуг һисси һәмишә галыр. Бир вахтлар елә олду ки, 80-чи илләрдә һәјат мәни ечазкар инсан Зәрифә Әлијева илә бир араја кәтирди. О вахтдан бәри Азәрбајчана ашиг олдум вә бу 40 илдә чох сајда азәрбајчанлы дост газандым”, - о сөјләјиб.

“Тәәссүф ки, бу ил коронавирус бизи азәрбајчанлы һәмкарларымыздан ајырды. Көрүш кечирилмәли иди, анчаг алынмады. Бунунла белә, бунун әвәзини чыхачағымызы дүшүнүрәм. Декабрда Русија Офталмолокија Конгреси кечириләчәк вә тәдбирә Азәрбајчанын Көз Хәстәликләри Елми-Тәдгигат Институтундан олан һәмкарларымыз да дәвәт олунуб. Институтун бинасы мәним үчүн дәјәрлидир, чүнки ону јалныз тәмәли гојулан заман көрмүшәм вә инди исә јарашыглы сарајдыр. Үмумијјәтлә, Бакы өзү јарашыглы, бајрам әһвал-руһијјәли, лүкс шәһәрдир, хүсусән дә 80-чи илләрлә мүгајисәдә”, - А.Бровкина сөјләјиб.

Азәрбајчан офталмологлары илә әмәкдашлыгдан данышан академик әксәр мәсәләләрдә охшар фикирләрә саһиб олдугларыны вурғулајыб: “Хәстәләрә мүнасибәт, јени технолокијаларын тәтбиги вә с. мәсәләләриндә азәрбајчанлы һәмкарларымызла һәр шеји ејни чүр гәбул едирик”.

Телман Таһирли

Тохумларын кејфијјәти өјрәнилмишдир

Рекионда пајызлыглар әкини кампанијасы старт көтүрүр. Росселхоз мәркәзин Дағыстан үзрә идарәсинин мәтбуат мәркәзиндән верилән хәбәрә көрә агросәнаје ишчиләри чари илдә 95,5 мин һектарда пајызлыглар әкәчәкләр. Акентлијин һәмсөһбәтинин сөзләринә көрә кејфијјәтли мәһсул алынмасы үчүн мүтәхәссисләр тәрәфиндән әкин материалынын вәзијјәти вә кејфијјәти гијмәтләндирилмишдир.

«4,4 мин тон тохум јохланылмышдыр ки, бунун 88 фаизи кејфијјәтли вә әкин үчүн јарарлы һесаб едилмишдир. Мәһз тохумларын вә әкин материалынын јохланылмасы республикада һәр илдә пајызлыгларын мәһсулдарлығы һәчмләрини артырмаға имкан верир»,-дејә мәтбуат хидмәтиндә гејд етмишләр.

Јени мәнзил алачаглар

Сентјабрын 9-да Дағыстан Республикасынын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинин мәтбуат хидмәтиндән информасија акентлијинә верилмиш хәбәрә көрә «Кәнд әразиләринин комплекс инкишафы дөвләт програмы чәрчивәсиндә кәндләрдә 122 аилә, үмумиликдә 10,6 мин кв.метри јени мәнзил алачаглар.

«2020-чи илдә бу мәгсәдләр үчүн 80,1 милјон рубл: бунун 76,1 милјону федерал вә 4 милјон рублу республика бүдчәләриндән ајрылмышдыр. Бүдчә вәсаитләри там һәчмдә вәтәндашлара јөнәлдилмишдир»,-дејә мәтбуат мәркәзиндә гејд етмишләр.

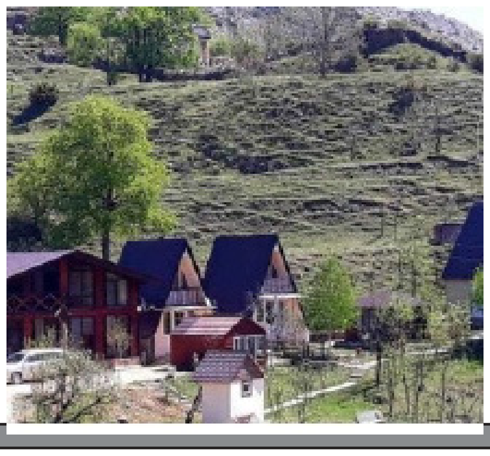

ИДМАН ХӘБӘРЛӘРИ

10 милјон доллар алачаг

Һәбиб Нурмәһәммәдовун американы Жустин Гетжи илә дөјүш һаггы 10 милјон доллара јахын олачаг.

Дөјүш 24 октјабрда Әбу-Дабидә кечириләчәк. Дағыстанлы дөјүшчү UFC јүнкүл чәки дәрәжәсиндә чемпионлуг кәмәринин үчүнчү мүдафиәсини кечирәчәк. Частин Порје илә әввәлки дөјүш үчүн Нурмәһәммәдов 6 милјон доллар алды - бу, бир Америка промосјону тарихиндәки ән бөјүк зәманәтли гонорардыр. Гејд едәк ки, Частин Гетжи бу дөјүш үчүн тәхминән 1 милјон доллар газаначаг.

Мини- футбол турнири

Өтән базар күнләри Табасаран рајонунун Хучни кәндиндә Бөјүк Гәләбәмизин 75 иллијинә һәср едилмиш мини-футбол үзрә республика турнири кечирилмишдир. Бу һагда информасија акентлијинә бөләдијјә мүдиријјәтиндән хәбәр верилмишдир.

«Јарышларда республиканын мүхтәлиф рајон вә шәһәрләриндән 14 команда иштирак етмишдир. Регламентә мувафиг олараг командалар 4 група бөлүшдүрүлмүш, көрүшләр дөвријјә системи үзрә кечирилмишдир. Ики һиссәдән ибарәт көрүш 10 дәгигәдән ибарәт олмушдур. Һәр групдан ики јахшы нәтичәләр газанан команда плеј-оф стадијасына чыхараг ән јахшылары мүәјјән едилирди.

Турнирин галиби он бир метрлик чәримәләрлә мүәјјәнләшди. Чүнки әсас вахт 1: 1 һесабы илә баша чатмышды. Онбирметрлик топларын вурулмасында дәгиг олан Сүлејман Сталски рајонунун командасы јарышларын галиби олмушдур»,-дејә рајон мүдиријјәтинин нүмајәндәси данышмышдыр.

Галибләри Табасаран рајонунун башчысы Мәһәммәд Гурбанов мукафатландырмышдыр.

Мачәралар јарышы кечириләчәк

Кәнчләрин "Мултигонка" идман вә әјләнчә тәдбири 12 сентјабр саат 10: 00-да Маһачгала шәһәриндәки Оазис чимәрлији әразисиндә кечириләчәкдир. Бу барәдә Дағыстан Республикасы Кәнчләр Назирлијинин мәтбуат хидмәтиндән мәлумат верилиб.

Јарыш Дағыстан Республикасы Кәнчләрлә иш үзрә Назирлији тәрәфиндән Маһачгала Идман, Туризм вә Кәнчләр Ишләри Комитәси вә Јелкәнли Идман Федерасијасы илә бирликдә, сағлам һәјат тәрзини тәблиғ етмәк вә республика сакинләринин актив истираһәти үчүн шәраит јаратмаг мәгсәди илә тәшкил олунур. "Мултигонка" "Рус Ниндза" лајиһәсинин аналогу олан вә бир сыра идман вә әјләнчә проблемләрини өзүндә чәмләшдирән бир мачәра јарышмасыдыр.

Тәдбирдә 18 јашдан јухары оғлан вә гызлар иштирак едә биләр. Команда 5 нәфәрдән ибарәтдир 4 әсас вә 1 еһтијат.

Мүсабигә күнү иштирак етмәк үчүн сәнәдләр комитәсинә мүрачиәт етмәлисиниз вә ја Dag_yahta@mail.ru. електрон почту на көндәрмәлисиниз.

Гејд етмәк лазымдыр ки, галиб вә мүкафатчылар сертификатлар, медаллар вә пул мүкафатлары илә мүкафатландырылачаглар. Јарыш һаггында әлавә мәлуматы 8 988-451-73-14 нөмрәли телефонла әлдә етмәк олар.

Рүстәм Һәмидов, Маһачгала шәһәр Идман, Туризм вә Кәнчләр Ишләри Комитәсинин сәдр мүавини.

Полшада галиб кәлди

Колобжег,7 сентјабр. Теннисчи Милана Чәбрајылова, Полшанын Колобжег шәһәриндә баш тутан ITF бејнәлхалг турниринин галиби олду.

Дағыстанлы атлет турнирдә тәклик јарышларында галиб кәлди. 32 теннисчи бу гәләбә үчүн ојнады. Милана Чәбрајылова ики ојунун һамысында галиб кәләрәк кортда беш матч кечирди. Финалда дағыстанлы идманчы Словакија тәмсилчиси Лусии Пинководан да күчлү олду.

Гејд едәк ки, бу, Милана Чәбрајылованын зәдәдән сонра вә пандемија заманы ојнадығы илк турнирдир.

Медаллар уғрунда

Он ики Дағыстанлы охчу Русија чемпионатынын медаллары уғрунда апарачаг. 06 сентјабр, мүәллиф: Арслан Әлијев Маһачгала. Идман Назирлијинин мәтбуат хидмәтинин хәбәр акентлијинә вердији мәлумата көрә, республиканын кәнч охатан милли командасы Русија чемпионатынын медаллары уғрунда мүбаризә апарачаг.

Үмумрусија јарышлары сентјабрын 10-дан 15-дәк Орјолда кечириләчәкдир.

Кәнчләр командасынын тәркиби: Ислам Ибраһимов, Магомед Омаров, Ибраһим Өмәров, Чаватхан Әлијев, Магомедхан Магомедханов вә Пахрудин Мамалов. Охатан гызларын тәркиби: Аида Арсланова, Хәдичәт Абдуллајева, Аминат Магомедова, Мәдинә Әмирханова, Зејнәб Чаһбарова вә Фатума Сејидали. Хатырладаг ки, охчулуг үзрә Русија чемпионаты ијул ајында Калининградда кечирилмәли иди, анчаг бөлкәдәки чәтин епидемиоложи вәзијјәт сәбәбиндән бу мүддәтин гејри-мүәјјән мүддәтә тәхирә салынмасына гәрар верилди.

Галиб вә мүкафатчылар мүәјјәнләшди

7 сентјабр, Маһачгала. Бир күн әввәл пајтахтын шәһәр чимәрлијиндә баш тутан республика чимәрлик волејболу турниринин галиби вә мүкафатчылары мүәјјән олунду.

Турнирдә 20 команда гәләбә үчүн мүбаризә апарды. Јарыш, чимәрлик идманыны вә республиканын туристик чазибәсини

Командалар кәнарлашдырма системинә көрә ојнады. Сонда галиб Хасавјурт рајонунун командасы олду. Икинчи јер «Чанко" (Маһачгала) командасына, үчүнчү јер исә «Дәниз чанаварлары" (Маһачгала) командасына верилди.

Чемпионатда чыхыш едәчәкдир

6 сентјабр – Маһачгала. Республиканын бүтүн үслублу карате үзрә јығма командасы 22-24 сентјабр тарихләриндә Москвада кечириләчәк Русија чемпионатында чыхыш едәчәкдир.

Дағыстан командасы 18 идманчыдан ибарәтдир, буннларын арасында әввәлки илләрин чемпионатлары вә чемпионатларынын галибләри вә мүкафатчылары вар. Милли чемпионат үч һиссәдә кечирилир: горујучу васитә, там әлагә, кат.

Өлкә чемпионатынын нәтичәләринә көрә ән јахшы идманчылар кәлән ил Түркијәнин Анталја шәһәриндә кечириләчәк дүнја чемпионатында чыхыш етмәк үчүн Русија јығмасына гошулмаг имканы газаначаглар.

Идман хәбәрләри «Дағыстан» РИА-дан алынмышдыр

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.А.АҒАКИШИЈЕВА

Шөбә редактору:
Т.Т.ҺАЧӘЛИЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
С.П.КҮЛМӘҺӘММӘДОВА
А.Г.МӘММӘДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59, факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89280562728

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00349 01 декабр 2016.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: 1 иллији 63242
6 ајлығы 51341
Чапа имзаланды:
Чәдвәлә көрә
10. 09. 2020.
Фактики олараг 9.30
Саат 10.00
Тираж 2000
Сиф. №